

KADIN VE AİLE SAĞLIĞI MERKEZİ

KADIN VE AİLE SAĞLIĞI HİZMETLERİ

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
SAĞLIK VE SOSYAL HİZMETLER DAİRE BAŞKANLIĞI
SAĞLIK VE HIFZISSIHHA MÜDÜRLÜĞÜ

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

ANEMİ VE ANEMİDE BESLENME

BU EĞİTİMDE NELER PAYLAŞACAĞIZ?

- Anemi nedir?
- Aneminin Tipleri?
- Demir eksikliği anemisi?
- Belirtileri Nelerdir?
- Demir açısından zengin gıdalar?
- Beslenme
- İlaç kullanırken dikkat edilecek noktalar?
- Öneriler

Anemi

- Anemi (Kansızlık) hemoglobinin miktarının yaş ve cinsiyete göre dünya sağlık örgütü tarafından kabul edilen kriterlerin altında kalmasıdır.

En Sık Rastlanan Anemi Türleri

- Demir eksikliği anemisi
- Folik asit eksikliğine bağlı anemi
- B-12 eksikliğine bağlı anemi

Demir Eksikliği Anemisi

- Vücudun günlük yitirdiği demirin, gıda ile alınan demir ile kompanse edilemediği zaman ortaya çıkan anemiye demir eksikliği anemisi (DEA) denir.
- DEA tüm dünyada görülen en sık anemi nedenidir ve kadınlarda erkeklerden daha fazla görülmektedir.
- Gelişmiş ülkelerde yetişkin erkeklerin %3 'ü, kadınların %20 'si ve gebelerin %50 'sinde demir eksikliği bulunmaktadır.

Demir Eksikliği Anemisi

Vücuttaki toplam demir miktarı 4-5 gramdır.

Günlük demir kaybı;

- Erişkin erkek ve kadında 1 mg,
- Adet kanaması sırasında 2mg,
- Gebelik ve emziklik döneminde 3 mg 'dır

Demir Eksikliği Anemisinin Nedenleri

- Demir açısından fakir gıdalarla beslenme
  - Yanlış beslenme
  - Et yememe (vejetaryen beslenme)
  - Hazır gıdalarla beslenme
  - Aşırı inek sütü kullanımı (bebeklerde anemiye sebebiyet verebiliyor)
  - Yanlış uygulanan zayıflama rejimleri
  - Yeme bozuklukları
- Demirin emilim bozukluğu
  - kronik ishaller,
  - kronik enfeksiyonlar

Demir Eksikliği Anemisinin Nedenleri

- Kronik kanamalar
  - Ağır adet kanamaları
  - Ülser kanamaları
  - Gastrit kanamaları
- Doğumla ilgili nedenler:
  - Prematürelık,
  - çoğul gebelikler anemiye neden olur.
- Sürekli aspirin kullanmak, kurşun zehirlenmeleri ve parazitler nadir de olsa kansızlığı sebebiyet verebilirler

Belirtileri

- Solukluk
- Çarpıntı
- Eforla oluşan nefes darlığı
- Baş dönmesi
- Kulak çınlaması
- Halsizlik
- Çabuk yorulma
- Bazı kişilerde toprak yeme

Dikkat!!

-
- Demir eksikliği olan çocukların yürümesi, oturması, konuşması gecikir.
  - Büyüme ve gelişme geriler
  - Bu çocuklarda davranış bozukluğu ortaya çıkar ve öğrenme güçleşir.
  - Bağışıklık sistemi zayıflar ve hastalığa yakalanma ihtimali artar.

Demir Bakımından Zengin Gıdalar

- Kırmızı et,
- Karaciğer,
- Dalak,
- Balık,
- Kuru üzüm,
- Tahin-Pekmez
- Şam fıstığı
- Mercimek
- Yulaf
- Ay çekirdeği
- Yeşil yapraklı sebzeler
- Yumurta sarısı demir açısından zengin gıdalardır.

Demir Emilimini Arttıran Durumlar

- Büyüme dönemi, gebelik, emzirme, kanama gibi gereksinimin artması,
- Midedeki asit salgısı,
- **C vitamini** varlığı,
- **Proteinden** zengin gıdalar,
- Vücuttaki demirin azalması,

Demir Emilimini Azaltan Durumlar

- Mide asit salgısının azalması,
- Antiasit ilaç kullanımı,
- Yiyecek ve içeceklerdeki fosfat,
- Kalsiyum,
- Hububatlardaki **fitat**,
- Soya proteini,
- **Çay, kahve**,
- Barsak hareketlerinin hızlanması (ishal)

Beslenme Önerileri

- Kırmızı et, kuru baklagiller, kuru meyve (kuru üzüm, kuru incir gibi), yeşil yapraklı sebzeler, pekmezi daha çok yiyin.
- C Vitamini demirin bağırsaklardan emilmesini artırır. (Kuşburnu, yeşil biber, maydanoz, portakal, mandalina, yeşil yapraklı sebzeler)
- Demir emilimini azaltan besinlerden uzak durun: kafeinli içecekler, yumurta, süt ve kepek (kepekli ekmek gibi).

Beslenme Önerileri

- Kırmızı et, mercimek, pekmez vs gibi demir içerikli yiyecekleri; portakal suyu, kuşburnu çayı gibi içeceklerle tüketin
- Demir içerikli besinler yedikten en az 2 saat öncesinde ve sonrasında çay kahve gibi emilimi yavaşlatacak içecekler tüketmeyin.
- Ette bulunan demir, sebze ve bakliyatta bulunan demire göre daha hızlı emilir. Et kaynaklı demir alımına özen gösterin.

Bebek ve Çocuklar için Beslenme Önerileri

- Bebeklerinizi demirden zengin gıdalarla besleyin,
- İlk 6 ay anne sütüyle besleyin.
- Eğer anne sütü yetersiz ise bebeğinize demirle güçlendirilmiş mamalar verin.
- Günde yarım litreden fazla süt, demirin emilimini azaltır. Beslenmeyi buna göre belirleyin,

Bebek ve Çocuklar için Beslenme Önerileri

- Bebeğinizi/Çocuğunuzu haftanın birçok günü demir içeriği zengin et, tavuk, balık, yumurta, fasulye ve kuru hububatlarla besleyin.
- C vitamini demir emilimini arttırdığından bebeğinize/çocuğunuza meyve suyu içirin.
- Bebeğinizi/Çocuğunuzu çay, kola, fanta gibi içeceklerden uzak tutun.

Demir İlacı Kullanırken Dikkat Edilecek Noktalar

- En iyi demir emilimi aç karnınadır. İlaçları aç karnına almaya özen gösterin.
- Süt ve sütlü mamüller demir emilimini engelleyeceğinden ilaç ile birlikte alınmamalıdır.
- C vitamini demir emilimini arttırdığı için ilaç içtikten sonra C vitamini içerikli gıdalar tüketilebilir.

